

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2MOBdo/5/2013
Identifikačné číslo spisu:	3108228313
Dátum vydania rozhodnutia:	29.01.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Beáta Miničová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:3108228313.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: Ing. Beáta Krausová, so sídlom kancelárie Bratislavská 354/32, 018 41 Dubnica nad Váhom, správkyňa konkurznej podstaty úpadcu: Peter Mišík, so sídlom 018 41 Dubnica nad Váhom, IČO: 41 461 720, zastúpenej JUDr. Petrom Arendackým, advokátom, so sídlom Železničiarska 13, 811 04 Bratislava, proti žalovanému: KONTRAKT EU, s. r. o., so sídlom Haanova 10, 852 23 Bratislava, IČO: 36 364 193, o odporovateľnosť právneho úkonu, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 16. septembra 2010 č. k. 39Cbi/83/2008-181 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 18. decembra 2012 č. k. 1CoKR/60/2011-207, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 18. decembra 2012 č. k. 1CoKR/60/2011-207 v napadnutej časti potvrdzujúceho výroku o trovách konania a rozsudok Okresného súdu Trenčín zo dňa 16. septembra 2010 č. k. 39Cbi/83/2008-181 vo výroku o trovách konania z r u š u j e a v e c v r a c i a Okresnému súdu Trenčín na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Trenčín rozsudkom zo dňa 16. septembra 2010 č. k. 39Cbi/83/2008-181 žalobe vyhovel, a to vo výroku uvedeným pod č. I., II. a III. V časti o vydanie nehnuteľností a vydanie peňažnej náhrady žalobu výrokom č. IV. zamietol. Zároveň rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

V odôvodnení rozsudku Okresný súd v Trenčíne uviedol, že žalobkyňa sa domáhala neúčinnosti kúpnej zmluvy, ktorú uzavrel úpadca dňa 11. mája 2007 so žalovaným a ktorou previedol na žalovaného nehnuteľný majetok uvedený v petite žaloby. Žalobkyňa uviedla, že predmetná kúpna zmluva bola

uzavretá viac ako jeden rok pred vyhlásením konkurzu a že úpadca bol v úpadku, pričom sledoval poskytnutie plnenia bez primeraného protiplnenia. Vzhľadom na znalecký posudok č. 41/200 bola hodnota ním prevádzaných nehnuteľností stanovená na sumu 6 760 196 Sk a hodnota spoluvlastníckych podielov na hodnotu 398 910 Sk. Úpadca predmetný majetok predal cca o 397 000 Sk menej ako bola jeho hodnota v čase vykonania úkonu. Týmto úkonom úpadca chcel ukrátiť svojich veriteľov. Písomným podaním zo dňa 02. júna 2010 právny zástupca žalobkyne doručil súdu zmenu žaloby s tým, že žalovaný niektoré nehnuteľnosti previedol na tretiu osobu a v tejto časti žalobkyňa trvá na vydaní nehnuteľností, alternatívne v prípade, ak sa tieto nehnuteľnosti nemôžu vydať na zaplatení peňažnej náhrady, ktorú vyčíslila pre každú nehnuteľnosť samostatne.

Súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania ustálil skutkový záver, že dňa 11. mája 2007 uzavrel J. Dubnica nad Váhom ako predávajúci a žalovaný ako kupujúci kúpnu zmluvu na základe, ktorej previedol nehnuteľnosti v kat. území G. a v kat. území V. v príslušných podieloch na žalovaného za kúpnu cenu 1 000 Sk, vklad povolený pod V-1190/07. Súd prvého stupňa ďalej zistil, že dňa 11. augusta 2008 uzavreli žalovaný ako predávajúci a spoločnosť KONTRAX - HOLZ, s. r. o., so sídlom Račianska 66, Bratislava ako kupujúci kúpnu zmluvu na nehnuteľnosti v kat. území G. a V. na základe, ktorej žalovaný ako podielový spoluvlastník previedol konkrétne nehnuteľnosti za kúpnu cenu 1 562 730 Sk. Predmetom tejto zmluvy boli nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX, XXX, XXX, XXX, XX.

Okresný súd Trenčín sa pri svojom rozhodovaní zaoberal odporovateľnými právnymi úkonmi v súlade s § 57 ods. 1, 2, 4, § 58 ods. 1, 2, 3 a § 60 ods. 1, 2, 3 ZKR a dospel k skutkovému záveru, že v ním posudzovanej veci, predmetu sporu, je potrebné aplikovať odporovateľnosť podľa § 58 ZKR, nakoľko pre uplatnenie odporovateľnosti podľa § 59 a § 60 ZKR neboli splnené zákonné podmienky. Súd prvého stupňa mal za preukázané, že dohodnutá kúpna cena medzi účastníkmi kúpnej zmluvy bola bez primeraného protiplnenia, je podstatne nižšia ako bola hodnota prevádzaných nehnuteľností, pričom podľa súdu prvého stupňa v tomto prípade sa nevyžaduje úmysel úpadcu ukrátiť svojich veriteľov alebo okolnosť, či žalovaný dňa 11. mája 2007 vedel, príp. musel vedieť, že dlžník bol v tom čase v úpadku a že podpisom kúpnej zmluvy tento úpadok dlžníka sa spôsobí/prehlbi. Súd prvého stupňa na základe znaleckého posudku č. 41/2008 a č. 05/2008 dospel k záveru, že z odporovateľného právneho úkonu došlo k zmenšeniu majetku úpadcu a pri určení výšky hodnoty jednotlivých podielov nehnuteľností, ktoré úpadca vlastnil pred uzavretím kúpnej zmluvy dňa 11. mája 2007 vychádzal z predmetných znaleckých posudkov. Na takto zistenom skutkovom základe preto vydal rozsudok, ktorým v časti výroku I. až III. žalobe žalobkyne vyhovel, pričom prihliadol na skutočnosť, že časť nehnuteľností žalovaný predal inému subjektu. Preto v časti, v ktorej sa žalobkyňa domáhala vyslovenia odporovateľnosti ako aj vydania peňažnej náhrady u týchto nehnuteľností súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

V časti, v ktorej sa žalobkyňa domáhala proti žalovanému vydania peňažnej náhrady za nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom odporovateľného úkonu a pri ktorých súd prvého stupňa určil, že kúpna zmluva zo dňa 11. mája 2007 je voči konkurzným veriteľom neúčinná súd žalobu zamietol ako nedôvodnú. Pri tomto rozhodovaní vychádzal zo skutočnosti, že speňažením tohto majetku bude naplnený účel konkurzného konania a priznaním peňažnej náhrady by súd priznal žalobkyni plnenie, ktoré presahuje zákonný rámec uspokojenia veriteľov z majetku úpadcu. Priznaním aj peňažnej náhrady za tieto nehnuteľnosti by došlo k naplneniu znakov bezdôvodného obohatenia a súd prvého stupňa v tejto časti žalobu zamietol ako nedôvodnú.

O trovách konania rozhodol súd prvého stupňa podľa § 142 ods. 2 O. s. p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Na odvolanie žalobkyne v rozsahu zamietajúceho výroku a výroku o náhrade trov konania Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací, napadnutým rozhodnutím z 18. decembra 2012 č. k. 1CoKR/60/2011-207 rozsudok Okresného súdu Trenčín zo 16. septembra 2010 č. k. 39Cbi/83/2008-181 v spojení s opravným uznesením z 21. októbra 2011 č. k. 39Cbi/83/2008-199 v napadnutej časti potvrdil.

Odvolací súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že priznaním peňažnej náhrady za nehnuteľnosti by došlo k naplneniu bezdôvodného obohatenia na strane žalobkyne a preto je vecne správne, ak súd prvého stupňa v rozsahu ním vykonaného dokazovania žalobu žalobkyne v časti výroku IV. rozsudku zamietol ako nedôvodnú. Odvolací súd zároveň zhodne so súdom prvého stupňa uviedol, že časť nehnuteľností žalovaný previedol na iný subjekt, ktorý nebol účastníkom konania o neúčinnosť právnych úkonov a preto v časti, v ktorej sa žalobkyňa domáhala vyslovenia odporovateľnosti tohto právneho úkonu ako aj vydania peňažnej náhrady vo veci označených nehnuteľností súd prvého stupňa postupoval vecne správne, ak žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu v tejto časti zamietol.

Krajský súd v Bratislave sa pri posudzovaní dôvodov odvolania zaoberal aj tvrdením, že v danom prípade ide o eventuálny petit a že je potrebné k tomu prihliadnuť. Odvolací súd však dodal, že neprihliadol k dôvodom odvolania v časti eventuálneho petitu, nakoľko žalobkyňa ako správkyňa konkurznej podstaty je oprávnená zapísať majetok na základe zápisu majetku do súpisu majetku speňažiť a tým uspokojiť konkurzných veriteľov z výťažku zo speňaženia majetku. Preto na tomto základe nie je možné zároveň vydať výrok o vydaní peňažnej náhrady.

Vo vzťahu k trovám konania odvolací súd považoval rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu za vecne správne.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd tak, že účastníkom odvolacieho konania ich náhradu nepriznal, nakoľko im žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli.

Rozhodnutia súdov oboch stupňov nadobudli právoplatnosť 07. januára 2013.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky podaním zo dňa 19. decembra 2013 na podnet účastníka konania (žalobkyne) podal mimoriadne dovolanie proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo 16. septembra 2010 č. k. 39Cbi/83/2008-181 a rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 18. decembra 2012 č. k. 1CoKR/60/2011-207 v časti výroku o náhrade trov konania. Navrhol rozhodnutia v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu Trenčín na ďalšie konanie. Mimoriadne dovolanie bolo podané podľa ust. § 243e ods. 1 O. s. p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.

Napadnutými rozhodnutiami bol podľa názoru generálneho prokurátora porušený zákon (§§ 41 ods. 2 a 3, 79 ods. 1, 95 ods. 1 a 2, 142 O. s. p., § 63 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov), keďže konajúce súdy pri rozhodovaní o náhrade trov konania otázku čiastočného úspechu žalobkyne nesprávne právne posúdili.

V mimoriadnom dovolaní generálny prokurátor poukázal na to, že odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktoré prevzal aj odvolací súd sčasti nekorešponduje s jeho výrokovou časťou. Súd v odôvodnení totiž konštatoval, že pri rozhodovaní o žalobe prihliadol na nespornú skutočnosť, že časť nehnuteľností žalovaný predal inému subjektu, preto v časti, v ktorej sa žalobkyňa domáhala vyslovenia odporovateľnosti ako aj vydania peňažnej náhrady u týchto nehnuteľností žalobu ako nedôvodnú zamietol, avšak z výroku I. rozsudku nepochybne vyplýva, že kúpnu zmluvu z 11. mája 2007 určil za právne neúčinnú v celom rozsahu, teda vo vzťahu ku všetkým nehnuteľnostiam špecifikovaným v kúpnej zmluve a žalobe. Vo výroku II. špecifikoval konkrétne nehnuteľnosti, ktoré je žalovaný povinný vydať a vo výroku III. špecifikoval nehnuteľnosti (LV č. XXX, XXX, XXX, XXX, XX.), za ktoré je povinný poskytnúť peňažnú náhradu. Uvedené nehnuteľnosti boli práve tie, ktoré žalovaný predal ďalšiemu subjektu a je zjavné, že súd žalobe aj v tejto časti v plnom rozsahu vyhovel, t. j. žalobkyňa bola v tejto časti v plnom rozsahu úspešná. Nakoľko súd vo vzťahu k týmto pozemkom vo výroku III. rozsudku vyhovel tzv. náhradnému (subsidiárnemu) petitu na vydanie peňažnej náhrady zároveň podľa generálneho prokurátora postupoval správne, keď v prvej časti výroku IV. v bodoch 2/ až 6/ žalobu v

časti primárneho petitu na vydanie týchto nehnuteľností zamietol.

Generálny prokurátor konštatoval, že súd prvého stupňa nepostupoval správne, keď žalobu zamietol v druhej časti výroku IV. o vydanie peňažnej náhrady u tých nehnuteľností, ku ktorým vo výroku II. vyhovel primárnemu petitu a určil povinnosť ich vydania, keďže žalobkyňa jednoznačne v žalobe a v zmysle jej zmeny uplatnila tzv. eventuálny petít. Podľa generálneho prokurátora žalobný návrh nie je možné považovať za alternatívny, ani zložený petít, nakoľko žalobkyňa nepochybne v žalobe nedávala žalovanému možnosť voľby medzi plneniami a ani sa nepochybne nedomáhala samostatnými návrhmi aj výroku o vydaní nehnuteľností ako aj výroku o vydaní peňažnej náhrady.

V mimoriadnom dovolaní je zdôraznené, že pri formulácii výroku rozhodnutia súd musí dbať, aby vyjadroval (z obsahového hľadiska) to, čoho sa žalobca žalobou skutočne domáhal (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/254/2009). Pri posudzovaní procesného úkonu účastníka konania podľa jeho obsahu nemôže súd určitému úkonu dávať iný význam než, ktorý zodpovedá obsahu úkonu, jeho vnútornej skladbe, logike, zvolenej argumentácii, v úkone použitým výrazovým prostriedkom a celkovému zmyslu úkonu účastníka.

Nakoľko súd vo výroku I. vyhovel žalobe v otázke určenia právnej neúčinnosti v plnom rozsahu a vo výroku II. vyhovel primárnemu petitu o vydanie nehnuteľností podľa generálneho prokurátora pochybil, ak vo výroku IV. zamietol náhradný petít o vydanie peňažnej náhrady vo vzťahu k tým nehnuteľnostiam vo vzťahu, ku ktorým vo výroku II. určil povinnosť ich vydania. Obidva konajúce súdy, podľa názoru generálneho prokurátora, zrejme vychádzali zo zamietajúcej časti a dospeli k záveru, že žalobkyňa bola vo veci úspešná len čiastočne a že žiaden z účastníkov preto nemá právo na náhradu trov konania s poukazom na § 142 ods. 2 O. s. p.

Na základe zistených skutočností sú podľa generálneho prokurátora splnené podmienky na podanie mimoriadneho dovolania podľa § 243e ods. 1 O. s. p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p., pretože podanie mimoriadneho dovolania zo strany generálneho prokurátora si vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov žalobkyne, ktorú nemožno dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd príslušný rozhodnúť o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky (§ 10a ods. 3 O. s. p.) po zistení, že mimoriadne dovolanie bolo podané včas osobou oprávnenou na tento opravný prostriedok (§ 243g O. s. p.) vec preskúmal v rozsahu napadnutom prokurátorom a ním uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 242 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je v prejednáwanej veci prípustné a tiež dôvodné.

Generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní namieta, že napadnuté rozhodnutia súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu v časti výroku o trovách konania spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.), keď konajúce súdy pri rozhodovaní o náhrade trov konania otázku čiastočného úspechu žalobkyne v spojení s eventuálnym petitom nesprávne právne posúdili.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa sa žalobou z 08. decembra 2008 domáhala určenia neúčinnosti kúpnej zmluvy, ktorú uzavrel úpadca so žalovaným dňa 11. mája 2007 a predmetom, ktorej boli všetky v žalobe špecifikované nehnuteľnosti, zapísané na LV č. XXXX, XXXX, XXX, XXX (všetky k. ú. G.),

XXXX (k. ú. V.), XXX, XXX, XXX, XXX, XX a XXX (všetky k. ú. Dulov) a žiadala vydanie všetkých v žalobe (a v kúpnej zmluve) špecifikovaných nehnuteľností a v prípade, ak žalovaný tieto nehnuteľnosti nemôže vydať, žiadala vydať v prospech konkurznej podstaty sumu XXX XXX Sk.

Zmenou žaloby z 02. júna 2010 doručenou súdu na pojednávaní konanom 03. júna 2010 bol upravený žalobný petit. Právny zástupca žalobkyne na uvedenom pojednávaní uviedol, že zmena žaloby súvisí s tým, že žalovaný niektoré pozemky previedol a v tejto časti žalobkyňa trvá na vydaní nehnuteľností a alternatívne, ak nebude možné tieto nehnuteľnosti vydať tak ku každej parcele žalobkyňa uviedla sumu, ktorú požaduje zaplatiť.

Súd zmenu žalobného petitu pripustil uznesením z 03. júna 2010 č. k. 39Cbi/83/2008-153.

Okresný súd Trenčín rozsudkom zo 16. septembra 2010 č. k. 39Cbi/83/2008-181 vo výroku I. rozsudku určil, že kúpna zmluva z 11. mája 2007 je voči konkurzným veriteľom v celom rozsahu právne neúčinná. V bodoch 1/ - 11/ výroku I. špecifikoval nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom zmluvy v príslušných spoluvlastníckych podieloch. Vo výroku II. rozsudku súd v bodoch 1/ - 6/ určil, ktoré nehnuteľnosti je žalovaný povinný vydať v prospech konkurznej podstaty. Vo výroku III. rozsudku súd v bodoch 1/ - 5/ určil, za ktoré nehnuteľnosti je žalovaný povinný vydať peňažnú náhradu. Vo výroku IV. rozsudku súd žalobu zamietol v časti vydania nehnuteľností: parc. č. XXX a XXX na LV č. XXXX a nehnuteľností vo vzťahu, ku ktorým vo výroku III. uložil povinnosť peňažnej náhrady ako aj v časti vydania peňažnej náhrady v prospech konkurznej podstaty u nehnuteľností vo vzťahu, ku ktorým uložil povinnosť ich vydania v prospech konkurznej podstaty, vrátane parc. č. XXX a XXX. Posledným výrokom súd rozhodol, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov, a to s odkazom na § 142 ods. 2 O. s. p.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 18. decembra 2012 č. k. 1CoKR/60/2011-207 rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s opravným uznesením v napadnutých častiach potvrdil. V časti odvolania vo veci opomenutia pozemkov parc. č. XXX. a XXX vo výrokovej časti I. a II. rozsudku súdu prvého stupňa odvolací súd poukázal na odstránenie opomenutia uvedených parciel opravným uznesením súdu z 21. októbra 2011 a preto v tejto časti posúdil odvolanie žalobkyne za bezpredmetné.

Vo vzťahu k námietke eventuálneho petitu odvolací súd uviedol, že žalovaný časť nehnuteľností previedol na iný subjekt, ktorý nebol účastníkom konania o neúčinnosť právnych úkonov a preto v časti, v ktorej sa žalobkyňa domáhala vyslovenia odporovateľnosti tohto právneho úkonu ako aj vydania peňažnej náhrady vo veci označených nehnuteľností súd prvého stupňa postupoval vecne správne, ak žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol. Odvolací súd neprihliadol k dôvodom odvolania v časti eventuálneho petitu, pretože žalobkyňa, ako správkyňa konkurznej podstaty, je oprávnená zapísaný majetok na základe zápisu majetku do súpisu majetku speňažiť a tým uspokojiť konkurzných veriteľov z výťažku zo speňazenia majetku, preto na tomto základe nie je možné zároveň rozhodnúť o vydaní peňažnej náhrady.

Vo vzťahu k trovám konania odvolací súd konštatoval, že považuje rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým rozhodol o trovách konania tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na ich náhradu za vecne správne.

Podľa § 63 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej ZKR), ak ide o neúčinný právny úkon týkajúci sa veci, práva alebo inej majetkovej hodnoty prevedenej z majetku dlžníka sú tí voči, ktorým sa právo odporovať právnomu úkonu uplatnilo, povinní spoločne a nerozdielne poskytnúť do dotknutej podstaty peňažnú náhradu za túto vec, právo alebo inú majetkovú hodnotu; ak sa však u niektorého z nich táto vec, právo alebo iná majetková hodnota nachádza, možno sa od nich namiesto peňažnej náhrady domáhať vydania tejto veci,

práva alebo inej majetkovej hodnoty. Proti tomu, voči komu sa právo odporovať právnomu úkonu uplatnilo, možno uplatniť vždy len toľko, koľko sa v dôsledku neúčinného právneho úkonu naň previedlo.

Podľa § 41 ods. 2 O. s. p. každý úkon posudzuje súd podľa jeho obsahu aj keď je úkon nesprávne označený.

Podľa § 79 ods. 1 veta prvá a druhá O. s. p. konanie sa začína na návrh. Návrh má okrem všeobecných náležitostí (§ 42 ods. 3) obsahovať meno, priezvisko, prípadne aj datum narodenia a telefonický kontakt, bydlisko účastníkov, prípadne ich zástupcov, údaj o štátnom občianstve, pravdivé opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov, ktorých sa navrhovateľ dovoľáva a musí byť z neho zrejmé, čoho sa navrhovateľ domáha.

Podľa § 95 ods. 1 veta prvá O. s. p. navrhovateľ môže za konania so súhlasom súdu meniť návrh na začatie konania.

Podľa § 142 ods. 1 O. s. p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

V predmetnej veci bola pripustená zmena žalobného petitu uznesením Okresného súdu Trenčín z 03. júna 2010 č. k. 39Cbi/83/2008-153 tak, že žalobkyňa žiadala vydanie všetkých nehnuteľností a v prípade, že žalovaný niektoré z uvedených nehnuteľností nemôže vydať, je povinný vydať v prospech konkurznej podstaty peňažnú náhradu za tieto nehnuteľnosti vo výške vyčíslenej ku každej jednej nehnuteľnosti.

Žalobkyňa súčasne žiadala, aby súd uložil žalovanému povinnosť uhradiť trovy konania, ktoré patria do konkurznej podstaty.

Treba prisvedčiť generálnemu prokurátorovi, že z podaného návrhu zmeny petitu, ktorý právny zástupca žalobkyne odôvodnil, že súvisí s tým, že žalovaný niektoré pozemky previedol, je zrejmé, že žalobkyňa uplatnila pripustenou zmenou petitu tzv. eventuálny petit a nie petit alternatívny, ani zložený, nakoľko žalobkyňa nepochybne nedávala žalovanému možnosť voľby medzi plneniami a ani sa nepochybne nedomáhala samostatnými návrhmi aj výroku o vydaní nehnuteľností ako aj výroku o vydaní peňažnej náhrady.

O eventuálny petit ide v prípade, keď žalobca žiada, aby bol žalovaný zaviazaný na jeden druh plnenia a len pre prípad, ak objektívne nebude možné vyhovieť primárnemu petitu žiada žalovaného zaviazať in eventum na iné plnenie. Eventuálny petit je teda taký, keď žalobca požaduje uloženie určitej povinnosti, resp. prisúdenie určitého plnenia (primárny petit) s tým, že pre prípad, ak tento prvý (primárny petit) bude zamietnutý (napr. pre nemožnosť plnenia) súčasne požaduje, aby bolo rozhodnuté o druhom (eventuálnom) petite. Príkladom eventuálneho petitu je, ak sa žalobca domáha, aby bolo žalovanému uložené vydanie určitej veci a ak by toto vydanie nebolo možné (napr. pre prípad jej neexistencie u žalovaného alebo pre prípad, kedy sa vec nenachádza u žalovaného), aby zaplatil jej peňažný ekvivalent, t. j. jej relutárnu náhradu.

Vzťah medzi primárnym a eventuálnym petitom spočíva v tom, že súd nemôže vyhovieť obom žalobným petitom a nemá ani možnosť voľby medzi nimi, pretože o eventuálnom petite rozhoduje až vtedy, ak primárny petit neprichádza do úvahy. Preto, ak súd rozhoduje podľa sekundárneho subsidiárneho petitu, prvý petit zamietne. Naopak, ak rozhoduje podľa prvého (primárneho) petitu o druhom (sekundárnom) petite už nerozhoduje. Alternatívny petit na rozdiel od eventuálneho vychádza z toho, že žalovanému sa určí možnosť voľby - napr. buď vydá vec alebo zaplatí veci ekvivalentnú sumu peňazí. Súd v takom prípade vyhovie obom alternatívam petitu a je na voľbe žalovaného, ktorý splní.

V súlade s ustanovením § 63 ods. 1 ZoKR primárnym petitom v tejto veci žalobkyňa žiadala o vydanie v žalobnom návrhu špecifikovaných nehnuteľností a až náhradným (subsidiárnym) petitom žiadala vydať v prospech konkurznej podstaty peňažnú náhradu v prípade, ak nebude možné vydanie nehnuteľností. Úspešnosť primárneho aj náhradného petitu bola podmienená úspešnosťou samotného určenia právnej neúčinnosti kúpnej zmluvy vo vzťahu k týmto nehnuteľnostiam.

Dovolací súd prisvedčil generálnemu prokurátorovi, že nesprávne právne posúdenie v predmetnej veci má základ v pochybení súdu prvého stupňa, na ktoré nereagoval ani odvolací súd a to, že odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktoré prevzal aj odvolací súd sčasti nekorešponduje s jeho výrokovou časťou. Hoci súd prvého stupňa konštatoval, že žalobu v časti, v ktorej sa žalobkyňa domáhala vyslovenia odporovateľnosti ako aj vydania peňažnej náhrady u nehnuteľností, ktoré žalovaný predal inému subjektu zamietol, z výroku I. rozsudku nepochybne vyplýva, že kúpnu zmluvu z 11. mája 2007 určil za právne neúčinnú v celom rozsahu, teda vo vzťahu ku všetkým špecifikovaným nehnuteľnostiam, pričom vo výroku II. špecifikoval nehnuteľnosti, ktoré je žalovaný povinný vydať a vo výroku III. špecifikoval nehnuteľnosti (LV č. XXX, XXX, XXX, XXX, XX.), za ktoré je povinný poskytnúť peňažnú náhradu, ktoré uvedené nehnuteľnosti boli tie, ktoré žalovaný predal ďalšiemu subjektu, z čoho vyplýva, že súd aj v tejto časti žalobe vyhovel, teda žalobkyňa bola v tejto časti v plnom rozsahu úspešná.

Z výrokov I., II. a III. rozsudku súdu prvého stupňa je zrejmé, že žalobkyňa bola úspešná v celom rozsahu. Zamietnutie primárneho petitu o vydanie špecifikovaných nehnuteľností v prvej časti výroku IV. vo vzťahu, ku ktorým súd vyhovel náhradnému petitu vo výroku III. a nadbytočné zamietnutie náhradného petitu na vydanie peňažnej náhrady za špecifikované nehnuteľnosti v druhej časti výroku IV. vo vzťahu, ku ktorým súd vyhovel primárnemu petitu na ich vydanie vo výroku II. nemôže zakladať záver, že žalobkyňa bola vo veci úspešná len čiastočne.

Ustanovenie § 142 ods. 1 O. s. p. vyjadruje povinnosť súdu priznať účastníkovi konania, ktorý mal vo veci plný úspech plnú náhradu účelne vynaložených trov konania voči účastníkovi, ktorý nemal vo veci úspech.

Úspech v konaní treba chápať v zmysle procesného výsledku. V prípade eventuálneho petitu je plným úspechom žalobcu, ak súd vyhovie jednému z eventuálnych petitov návrhu.

Vychádzajúc z uvedeného sa dovolací súd stotožnil s generálnym prokurátorom, že súd prvého stupňa ako aj odvolací súd nesprávne právne posúdili otázku miery úspechu žalobkyne v predmetnej veci a následne nesprávne rozhodli aj o náhrade trov konania.

Z uvedených dôvodov dovolací súd podľa § 243b ods. 2 veta prvá, § 243b ods. 3 a § 243b ods. 4 v spojení s ust. § 243i ods. 2 O. s. p. rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti potvrdzujúceho výroku o trovách konania ako aj rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o trovách konania zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o mimoriadnom dovolaní záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a konania o mimoriadnom dovolaní (viď primerane § 243d ods. 1 O. s. p. v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p.).

Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.